

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Haarakangas, Tanja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kulttuuria on kunnioitettava ja ryhmäerojen korostamista vältettävä. Diskurssianalyysi päivähoitohenkilökunnan maahanmuuttajapuheesta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-11-15	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 138 s. + 2 s.
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkimuksen kohteena on päivähoitohenkilökunnan maahanmuuttajapuhe. Varhaiskasvattajien haastattelupuhetta tarkastellaan suhteessa tämänhetkiseen suomalaiseen maahanmuuttajista, monikulttuurisuudesta ja ennakkoluuloisuudesta käytyyn keskusteluun. Maahanmuuttajien erilaisuuden kohtaaminen on osoittautunut ongelmalliseksi niin suomalaisen yhteiskunnan kuin viranomaistyönkin kannalta. Ratkaisua erilaisuuden kohtaamiseen on 1990-luvulla etsitty monikulttuurisuudesta tai pluralismista integraatiopoliittisena ideologiana, joka asettuu vastustamaan sekä kulttuurista assimilaatiota että vähemmistöryhmien syrjintää. Tutkimuksen kysymyksenasettelua rakennettaessa hyödynnetään sekä monikulttuurisuutta käsittelevää kirjallisuutta että sosiaalipsykologisen ennakkoluulotutkimuksen traditiota. Analyysin näkökulmana on diskurssianalyttinen kielenkäytön tarkastelu. Aineisto koostuu kahdessa helsinkiläisessä päiväkodissa toteutetusta 16 työntekijän haastattelusta. Haastattelupuheen kohteina ovat maahanmuuttajataustaiset lapset ja perheet päivähoiton asiakkaina sekä maahanmuuttajat työtovereina. Aineistosta identifioidaan maahanmuuttajien erilaisuutta konstruoivia tulkintarepertuaareja eli merkityksellistämisen tapoja. Sekä monikulttuurinen ideologia että ennakkoluulojen vastainen normi osoittautuvat hallitseviksi kulttuurisiksi tulkintaresursseiksi, joihin nojaamalla konstruoidaan useita tilanteisia tulkintarepertuaareja. Ilman kulttuurisesti painavia arvoperusteluita ei monikulttuurisen ideologian vaatimuksia katsota voitavan jättää noudattamatta. Ajatuksellinen tila kulttuurin kunnioittamisen ja ennakkoluuloisuuden vastustamisen välissä osoittautuikin ahtaaksi. Tulkintarepertuaarien avulla puhuja paitsi merkityksellistää erilaisuutta myös rakentaa suhdettaan puheen kohteena oleviin maahanmuuttajiin.</p> <p>Tulkintarepertuaarien käyttöä tarkasteltaessa hyödynnetään kognitiivista ennakkoluulotutkimusta ja sen kritiikkiä. Repertuaarit nähdään puheen ja ajattelun strategioina, joiden avulla maahanmuuttajia on mahdollista joko yksilöidä tai kuvata etnisen tai kulttuurisen ryhmänsä edustajina. Monet aineistosta identifioituista tulkintarepertuaareista osoittautuvat ennakkoluuloisuutta yksilöimisen avulla vastustaviksi strategioiksi. Aineiston kokonaisuus tulkitaan vastadiskurssiksi suomalaisten ja maahanmuuttajien ryhmäeroja sekä ennakkoluuloja uusintavalle puheelle. Tässä vastustamisessa piilee monikulttuurisuuden paradoksi: ryhmittymisen ja syrjinnän vastustaminen asettuu aineistossa monikulttuurisuuden toteuttamisen vaikeimmin ylitettäväksi esteeksi.</p> <p>Tärkeimmät lähteet: Matinheikki-Kokko (1997): Challenges of Working in a Cross-Cultural Environment; Potter & Wetherell (1987): Discourse and Social Psychology ja muut ko. henkilöiden tekstit; Jokinen, Juhila & Suoninen (1993): Diskurssianalyysin aakkoset ja etenkin Suonisen muut tekstit. Billig (1985): Prejudice, Categorization and Particularization; Billig (1987): Arguing and Thinking; Billig et al. (1988): Ideological Dilemmas; Vesala & Rantanen (1999): Pelkkä puhe ei riitä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords maahanmuuttajat - ennakkoluulot - suomalaiset monikulttuurisuus - puhe - diskurssianalyysi kulttuurierot - käsitykset - päivähoitajat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			